

„Život na hranicích nás obohacuje“

STAROSTKA RADNICE ČESKÉHO TĚŠÍNA VEDE GABRIELA HŘEBAČKOVÁ.

Starostka Českého Těšína Gabriela Hřebačková v rozhovoru popisuje výhody života ve dvojměstí. Stoleté výročí si podle ní Těšínští plně užijí po ústupu covidu.

AUTOR: PETR WOJNAR

FOTO: ALEXANDR SATINSKÝ, MAFRA

Dlouho se českotěšínská radnice chystala na rok plný oslav připomínajících letošní stoleté výročí vzniku města. Do nabitého kalendáře narozeninových akcí ale nekompromisně zasáhla pandemie koronaviru.

Je možná trochu symbolické, že tak jako se Český Těšín rodil v roce 1920 v bolestech (*o jeho vzniku a podobě po územních bojích mezi Československem a Polskem rozhodla až konference mocností – pozn. aut.*), připadlo i jeho stoleté výročí na těžké časy.

„Teď to není o nějakých oslavách, ty počkají. Podstatné je, aby dopady covidu

co nejméně ovlivnily každodenní životy lidí,“ říká starostka Českého Těšína Gabriela Hřebačková.

Musí mrzet, že takto významný rok pro Český Těšín hluboce poznamenala pandemie koronaviru...

Bezesperu. Ale člověk mívá, a život mění. Letošní rok měl mít pro Český Těšín punc jedinečnosti. Místo toho se nám už podruhé v krátké době naskytá smutný pohled na zavřené restaurace, školy, obchody... Musíme to vzít, přečkat a doufat, že ten příští rok už zase bude lepší.

Stihli jste z plánovaných výročních akcí uskutečnit alespoň nějaké?

Něco jsme stihli. Už na konci minulého roku jsme například vydali a rozdávali

speciální kalendář, který měl být jakýmsi poděkováním pro zástupce našich subjektů, ale i pro pracovníky integrovaného záchranného systému (IZS) a další. Na Tři krále jsme v divadelních prostorech poděkovali všem dobrovolníkům, kteří pracují v sociálních a pečovatelských službách. Pár akcí jsme stihli ještě v září, než přišla druhá vlna. Ke sto letům se podařilo otevřít sportovní halu, kterou plně hradilo město ze svého rozpočtu. Významným gratulantem byl pro naše město také Moravskoslezský kraj, díky jehož investicím jsme mohli znovuotevřít honosnou budovu Muzea Těšínska a nově vybudovanou Malou scénu Těšínského divadla. Otevřenou radost z těchto darů si ale musíme nechat na příznivější časy.

Ještě v té první, jarní vlně epidemie se Český Těšín často objevoval v médiích. A to například v souvislosti s uzavřením hranic s Polskem a protesty lidí z Českého i polského Těšína, kteří na druhé straně řeky Olše měli rodiny, lékaře, práci a podobně.

Nenazvala bych to protesty. Jak někdo příležitostně zmínil, jednalo se spíše o takové mírové pochody. Uzavření příhranič-

ních mostů bylo pro místní lidi bolestivé. S Těšínem fungujeme jako jeden městský celek. Řada rodin funguje na obou stranách pro někoho řeky Olše, pro někoho Olzy. Lidé mezi sebou uzavírají manželství, občané Polska mají živnost na české straně a obráceně. Byl to pro regi-

„JE FAJN, ŽE NENARÁŽÍME NA JAZYKOVOU BARIÉRU, UŽ JEN PROTO, ŽE MÁME ROZJETOU CELOU ŘADU SPOLEČNÝCH PROJEKTŮ.“

on citelný zásah. I nyní se mě lidé v obavách často ptají, zda hranice zůstanou otevřené.

Médii v době zavřených hranic neunikla ani výměna dojemných vzkazů na bannerech umístěných mladými lidmi na obou březích hraniční řeky. Jak to zapůsobilo na vás?

To bylo něco nádherného. S prvním vzkazem, že se jim po nás stýská, přišli Poláci. Češi pak hned reagovali a nakonec vznik-

la nádherná společná píseň (*Dva břehy – pozn. aut.*). Mělo to velký ohlas, což dokumentuje například i fakt, že se nám ozvala jedna firma distribuující nealko nápoje v České republice. Příběh rozděleného dvojměstí jejich zástupce dojal natolik, že se rozhodli vypravit k nám kamiony nabalené vodami. Věnovali je složkám IZS na české i polské straně. To bylo moc hezké gesto.

V jak intenzivním kontaktu jste byla v poslední době se starostkou polské části dvojměstí?

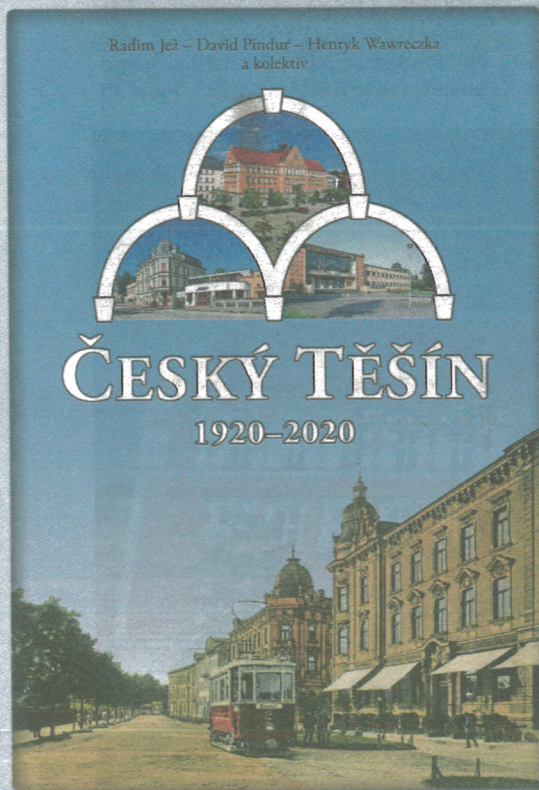
Během první vlny covidu to byly pravidelné telefonáty. I nyní jsou vazby velmi intenzivní, pokud si to situace žádá. Jsme města, která řeší podobné problémy, naši obyvatelé mají podobnou mentalitu a přidanou hodnotou je, že hovoříme velmi podobnými jazyky.

V jakém jazyce se starostkou jednáte?

Já mám tu výhodu, že umím polsky, takže spolu komunikujeme polsky. Ale i paní starostka Těšína rozumí česky. Je fajn, že nenarážíme na jazykovou bariéru, už jen proto, že máme rozjetou celou řadu společných projektů.

Pokračování na straně 6

INZERCE

ČESKÝ TĚŠÍN 1920–2020

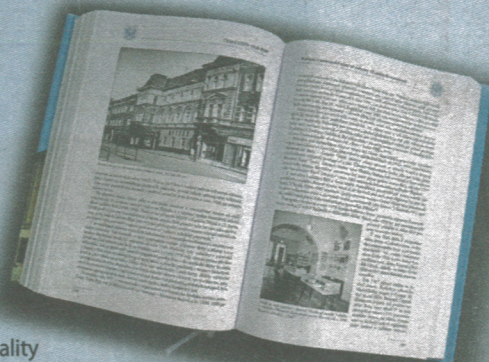
Publikace vydaná ke 100. výročí města Český Těšín Henrykem Wawreczkou ve spolupráci s Muzeem Těšínska a Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm Ostrava.

Vývoj osídlení levobřežní části Těšína do poloviny 19. století • Historicko-geografický, politický a správní vývoj • Demografický vývoj a národnostní otázka od poloviny 19. století do současnosti • Architektura a urbanismus mezi věkem páry a věkem virtuální reality • Hospodářský a sociální vývoj od poloviny 19. století do současnosti • Náboženský vývoj od poloviny 19. století do současnosti • Školství od poloviny 19. století do současnosti • Kulturní a společenský vývoj od poloviny 19. století do současnosti • Nástin dějin městských částí

Radim Jež • David Pindur • Henryk Wawreczka a kolektiv

Pavlna Badurová • Dan Gawrecki • Martin Krůl • Radek Lipovskí • Lenka Nováková • Zbyšek Ondřeka • Ilona Pavelková • Romana Rosová • Martin Strakoš

791 stran • 572 barevných a černobílých ilustrací • tabulky a grafy • rejstříky • 210 × 297 mm • 3 300 g

Muzeum Těšínska, příspěvková organizace
Masarykovy sady 103/19, 737 01 Český Těšín
www.muzeumct.cz

MUZEUM TĚŠÍNSKA

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Pokračování ze strany 5

Například

Aktuální je teď například projekt Těšínská tramvaj. V dvojměstí chceme připomenout místa, kde ještě před téměř stolety jezdila tramvaj, která spojovala naše nádraží s centrem města v polském Těšíně. Podél její trasy zakomponujeme různé historické prvky, milníky a zastávky. Projekt obnáší i rekonstrukci ulic Nádražní a Hlavní na české straně.

Jednu dobu se dokonce hovořilo o tom, že by se tramvaje mohly do Českého Těšína úplně vrátit...

Ano, ale ukázalo se, že to není možné. Přece jen, změnila se dopravní situace, změnilo se město i lidé v něm. Jsme rádi i za zmíněný projekt, který připomene historii tramvají ve městě a vytvoří hezký a čistý prostor pro návštěvníky.

Kromě společných projektů, jaké jsou další výhody života v dvojměstí?

Člověk od nepaměti hledal benefity pro svůj život a hledají ho i obyvatelé obou Těšínů. Češi z příhraničí využívají třeba možnosti nákupů v Polsku, chodí tam za gastronomickými pochoutkami, jezdí na koncerty, lyžovat. Poláci se zase k nám vydávají do divadel, do hor... Často využívají naše vlakové spojení a vydávají se nejen do Těšínského Slezska, ale třeba i do Prahy, Ostravy či Olomouce. Rodiče z Polska s malými dětmi k nám chodí na kroužky a zájmové útvary, to samé se děje i naopak. To nás všechny hodně obohacuje.

Snažíte se tento potenciál jako město vytěžit? Myslím tím, zda cílíte na Poláky inzercí v tisku, reklamou v rádiích a podobně?

Určitě. Se starostkou polského Těšína jsme se domluvily, že si v našich městských zpravodajích budeme vzájemně promovat akce. Také v rámci jednoho společného projektu vydáváme česko-polské brožury a lepíme v centrech dvojměstí plakáty. Oni mají na své straně vylepené v polštině, co se děje u nás, a naopak.

Má příhraniční poloha i nějaké nevýhody? Napadá mě například zneužívání legislativních rozdílů v obou zemích.

Městská policie řešila například chybný pohyb cyklistů v provozu nebo konzumaci alkoholu na veřejnosti. Poláci si mysleli, že se u nás může pít všude, ale i my v Českém Těšíně máme vyhláškou určené zóny, ve kterých je přísný zákaz konzumace. Naši strážníci spolupracují s jejich policií a tyto nesrovnalosti a rozdíly v legislativě jsou lidem vysvětlovány – například na našem městském webu.

Jednou spojnicí s Polskem je Hlavní třída. Obyvatelé Českého Těšína v minulých letech často kritizovali její podobu, označovali ji za „čínskou čtvrť“. Aní teď asi nevypadá tak, jak by si město přálo, souhlasíte?

To ano. Já jsem moc ráda, že se v rámci už zmíněného česko-polského projektu Hlavní ulice promění. Co se ale změnit úplně nedá, je to, jak se majitelé budov ke svým nemovitostem staví, kolik peněz

jsou do nich ochotni investovat a podobně. I v tomto ohledu vidím ale posun, kdy řada vlastníků v poslední době dala budovám nový plášť a prostory pronajala lidem, kteří si otevírají například sportovní speciálku, knihkupectví, sýrárnu. To jsou obchody, které rádi v ulicích města vidíme. Jsme rádi, že jsou v Českém Těšíně lidé, kterým záleží na tom, jak to ve městě vypadá, a investují nadšení i peníze do rozkvětu města.

Do čeho investuje město? Jaké jsou hlavní plány radnice, když pomíneme ty společné česko-polské?

Na co lidé velmi čekají, je výstavba dopravního terminálu s parkovištěm, který by měl vzniknout mezi sportovní halou a stávajícím autobusovým stanovištěm. Jedná se o stavbu za několik desítek milionů, blížíme se do finální fáze příprav a věřím, že brzy podepíšeme smlouvu se zhotovitelem a budeme moci stavět. Kromě velkých investičních akcí se samozřejmě musíme starat i o náš stávající majetek. Chceme postupně opravovat všechny příspěvkové organizace a školská zařízení tak, aby jejich stav odpovídal požadavkům třetího tisíciletí.

Jak byste si přála, aby město vypadalo za deset dvacet let?

Já si hlavně přeji, abychom si v sobě zachovali lidskost a pozitivní myšlení. Tak jak máme blízko ke kritice, abychom měli i blízko k tomu se vzájemně podržet a pochválit. Když nebudeme za vším vidět to špatné a budeme šířit více optimismu, tak se nám tady bude i dobře žít.

RADNICE JEDNOU Z DOMINANT ČESKÉHO TĚŠÍNA JE BUDOVA RADNICE Z ROKU 1928. FOTO: ARCHIV MF DNES